EUROPOS
KOMISIJA

Strasbūras, 2017 05 16
COM(2017) 261 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI IR TARYBAI

Septintoji pažangos, padarytos kuriant tikrą ir veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaita

I. ĮVADAS

Tai septintoji mėnesinė pažangos, padarytos kuriant tikrą ir veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaita; joje apžvelgiami pokyčiai, susiję su dviem pagrindiniais ramsčiais: kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu bei jų rėmimo priemonėmis ir mūsų apsaugos nuo šių grėsmių ir atsparumo joms didinimu. Šioje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinių sistemų sąveikumo kūrimui, kuriuo siekiama veiksmingiau ir efektyviau valdyti duomenis Europos Sąjungoje, visapusiškai laikantis duomenų apsaugos reikalavimų, ir taip geriau apsaugoti išorės sienas ir sustiprinti vidaus saugumą visų piliečių labui. Šioje ataskaitoje taip pat apžvelgiama naujausia pažanga, susijusi su svarbiausiais teisėkūros procedūra ir ne teisėkūros procedūra priimamais dokumentais.

Pasitelkiant išpirkos reikalaujančią programinę įrangą neseniai įvykdytas pasaulinis kibernetinis išpuolis, kuriuo sutrikdyta tūkstančių kompiuterių sistemų veikla, dar kartą parodė, kad būtina skubiai sustiprinti ES kibernetinį atsparumą ir saugumo veiksmus, nes organizuotų nusikaltimų, padarytų pasinaudojant kibernetine erdve, sparčiai daugėja, kaip nurodyta paskutinėje Saugumo sąjungos pažangos ataskaitoje[1] ir pabrėžta Europolo Sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinime[2]. Komisija spartina savo veiksmus kibernetinio saugumo srityje, visų pirma peržiūri 2013 m. ES kibernetinio saugumo strategiją[3], kaip paskelbta Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūroje[4], kad į minėtas grėsmes būtų reaguojama tinkamai ir veiksmingai.

2016 m. rugsėjo mėn. Komisijos Pirmininko J.-C. Junckerio pranešime apie Sąjungos padėtį[5] ir 2016 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose[6] pabrėžta, kaip svarbu pašalinti dabartinius duomenų valdymo trūkumus ir pagerinti esamų informacinių sistemų sąveikumą. Tai tapo dar akivaizdžiau po pastarojo meto teroristinių išpuolių – išryškėjo poreikis skubiai užtikrinti informacinių sistemų sąveikumą ir pašalinti esamas vadinamąsias akląsias zonas, dėl kurių terorizmu įtariami asmenys įvairiose tarpusavyje nesusietose duomenų bazėse gali būti užregistruoti skirtingais vardais. Šioje ataskaitoje pateikiamas Komisijos požiūris į tai, **kaip iki 2020 m. pasiekti saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinių sistemų sąveikumą** ir taip užtikrinti, kad sienos apsaugos pareigūnai ir teisėsaugos pareigūnai, įskaitant muitinių pareigūnus, imigracijos pareigūnus ir teismines institucijas, turėtų visą jiems reikalingą informaciją. Taip imamasi tolesnių veiksmų, pradėtų 2016 m. balandžio mėn. Komisijos komunikatu dėl patikimesnių ir pažangesnių sienų ir saugumo informacinių sistemų[7] ir priėmus tą komunikatą Komisijos įsteigtos Aukšto lygio informacinių sistemų ir sąveikumo ekspertų grupės veikla.

---

1 COM(2016) 213 *final*, 2017 4 12.

2 https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-2017.

3 JOIN(2013) 1 *final*, 2013 2 7.

4 COM(2017) 228 *final*, 2017 5 10. Taip pat žr. Ketvirtąją saugumo sąjungos kūrimo pažangos ataskaitą, COM(2017) 41 *final*, 2017 1 25.

5 2016 m. pranešimas apie Sąjungos padėtį, 2016 m. rugsėjo 14 d., https://ec.europa.eu/commission/state-union-2016_lt.

6 2016 m. gruodžio 15 d. Europos Vadovų Tarybos išvados, http://www.consilium.europa.eu/lt/meetings/european-council/2016/12/20161215-euco-conclusions-final_pdf/.

7 COM(2016) 205 *final*, 2016 4 6.

II. PATIKIMESNĖS IR PAŽANGESNĖS INFORMACINĖS SISTEMOS

1. 2016 m. balandžio mėn. Komisijos komunikatas ir veiksmai, kurių jau imtasi

2016 m. balandžio mėn. komunikate dėl patikimesnių ir pažangesnių sienų ir saugumo informacinių sistemų nustatyti keli su informacinėmis sistemomis susiję struktūriniai trūkumai:

- nepakankamas kai kurių esamų informacinių sistemų funkcionalumas;
- ES duomenų valdymo struktūros informacinės spragos;
- sudėtinga skirtingai reglamentuojamų informacinių sistemų įvairovė ir
- suskaidyta sienų ir saugumo srities duomenų valdymo struktūra: informacija laikoma atskirai tarpusavyje nesusietose sistemose ir dėl to atsiranda aklųjų zonų.

Kad šie trūkumai būtų pašalinti, **Komisija pasiūlė imtis veiksmų trijose srityse** ir pabrėžė, kad jos veikla bus grindžiama Pagrindinių teisių chartijos reikalavimais ir visų pirma visapusiška asmens duomenų apsaugos ES sistema.

Pirmiausia komunikate nurodytos galimybės, kaip **kuo labiau pasinaudoti esamų informacinių sistemų privalumais, ir pabrėžta, kad valstybės narės turi šiomis sistemomis visapusiškai naudotis.** 2016 m. gruodžio mėn. Komisija pateikė pasiūlymus dėl teisės aktų, kad būtų sustiprinta Šengeno informacinė sistema (SIS)[8] – pati sėkmingiausia esama sienos apsaugos pareigūnų, muitinių, policijos pareigūnų ir teisminių institucijų bendradarbiavimo priemonė. 2016 m. gegužės mėn. Komisija taip pat pateikė pasiūlymą dėl teisės akto dėl prieglobsčio ir neteisėtos migracijos duomenų bazės EURODAC sustiprinimo[9], kad būtų lengviau vykdyti grąžinimą ir kovoti su neteisėta migracija. 2016 m. sausio mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl teisės akto patobulinti Europos nuosprendžių registrų informacinę sistemą (ECRIS)[10] siekiant palengvinti keitimąsi trečiųjų šalių piliečių teistumo informacija Europos Sąjungoje. Kaip paskelbta[11] ir atsižvelgdama į diskusijas su teisėkūros institucijomis dėl 2016 m. sausio mėn. pasiūlymo, 2017 m. birželio mėn. Komisija pateiks papildomą pasiūlymą sukurti centralizuotą sistemą[12], skirtą nuteistų trečiųjų šalių piliečių tapatybei nustatyti ir nurodyti, kuri valstybė narė turi apie juos informacijos.

2017 m. birželio mėn. Komisija taip pat pateiks pasiūlymą dėl teisės akto peržiūrėti agentūros „eu-LISA“[13] teisinius įgaliojimus, be kita ko, dėl agentūros užduoties plėtoti centralizuotų ES saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinių sistemų sąveikumą.

Antra, komunikate nurodytos galimybės, kaip **parengti naujus papildomus veiksmus ES duomenų valdymo struktūros spragoms pašalinti**. Visų pirma Komisija nustatė didelių informacinių spragų, susijusių su Šengeno erdvėje besilankančiais trečiųjų šalių piliečiais ir – toje pačioje asmenų grupėje – per sausumos sienas į ES atvykstančiais trečiųjų šalių piliečiais, kuriems netaikomas vizos reikalavimas. Šiuo metu išorės sieną kertantys trečiųjų šalių piliečiai neregistruojami, taip pat neturima jokios informacijos apie trečiųjų šalių piliečius, kuriems netaikomas vizos reikalavimas, prieš jiems atvykstant prie išorės sausumos

---

8 COM(2016) 881 *final*, 2016 12 21; COM(2016) 882 *final*, 2016 12 21; COM(2016) 883 *final*, 2016 12 21.

9 COM(2016) 272 *final*, 2016 5 4.

10 COM(2016) 7 *final*, 2016 1 19.

11 Žr. Penktąją pažangos, padarytos kuriant tikrą ir veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitą, COM(2017) 203 *final*, 2017 3 2.

12 Kai valstybės narės ieškos informacijos apie trečiosios šalies piliečio teistumą, centralizuota sistema juos nukreips į tas valstybes nares, kurios turi informacijos apie teistumą.

13 Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra.

sienos. Komisija ėmėsi tolesnių veiksmų ir pateikė pasiūlymus dėl teisės aktų sukurti dvi naujas informacines sistemas, kad šios didelės spragos būtų pašalintos. 2016 m. balandžio mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl ES atvykimo ir išvykimo sistemos, kad sienų kontrolė būtų vykdoma kokybiškiau ir veiksmingiau ir taip modernizuotas išorės sienų valdymas[14]. 2016 m. lapkričio mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS), kuri sudarys sąlygas rinkti informaciją apie visus į Europos Sąjungą vykstančius asmenis, kuriems netaikomas reikalavimas turėti vizą, ir atlikti išankstinius patikrinimus, susijusius su neteisėta migracija ir saugumu[15].

Trečia sritis, į kurią komunikate atkreiptas ypatingas dėmesys, – **būtinybė pagerinti informacinių sistemų sąveikumą**. Komunikate nurodyta, kad ES įdiegus visapusišką asmens duomenų apsaugos sistemą ir atlikus svarbius technologijų ir IT saugumo pakeitimus, galima sudaryti sąlygas užtikrinti informacinių sistemų sąveikumą ir nustatyti būtinas griežtas prieigos ir naudojimo taisykles, nepažeidžiant esamo tikslų apribojimo principo. Komunikate pateiktos **keturios** informacinių sistemų sąveikumo užtikrinimo **galimybės**:

- **bendra paieškos sąsaja**, sudaranti sąlygas atlikti paiešką keliose informacinėse sistemose tuo pačiu metu ir pateikti bendrus visų sistemų, kuriose ieškota, rezultatus viename ekrane;
- **informacinių sistemų tarpusavio sujungiamumas**, kai vienoje sistemoje užregistruotus duomenis bus galima automatiškai tikrinti kitoje sistemoje;
- **bendros biometrinių duomenų atitikties nustatymo paslaugos** sukūrimas, sujungiant įvairias informacines sistemas, ir
- **bendra tapatybių saugykla** – joje būtų saugomi įvairių informacinių sistemų raidiniai duomenys (įskaitant tokius bendrus biografinius požymius kaip vardas bei pavardė ir gimimo data).

Komisija pradėjo diskusiją, kaip Europos Sąjungos informacinėmis sistemomis galima sustiprinti sienų valdymą ir vidaus saugumą, ir įsteigė Aukšto lygio informacinių sistemų ir sąveikumo ekspertų grupę, kad būtų imtasi tolesnių veiksmų (žr. II.3 skirsnį).

2. Pažanga, padaryta dėl informacinių sistemų srities prioritetinių dokumentų

Sienos apsaugos pareigūnams, teisėsaugos pareigūnams, imigracijos pareigūnams ir teisminėms institucijoms būtina turėti prieigą prie tikslių ir išsamių duomenų, kad jie galėtų tinkamai dirbti. **Todėl būtina, kad Europos Parlamentas ir Taryba imtųsi tolesnių veiksmų dėl informacinių sistemų srities prioritetinių pasiūlymų**, numatytų 2016 m. balandžio mėn. komunikato pirmoje dalyje. Kaip nurodyta pirmiau, tik taip galima padidinti esamų sienų ir saugumo informacinių sistemų veiksmingumą, be to, sukūrus naujas sistemas, kurių reikia išorės sienų saugumui užtikrinti, bus pašalintos didelės informacinės spragos.

Didžiausia pažanga padaryta rengiant pasiūlymą dėl **ES atvykimo ir išvykimo sistemos**. Dabar vyksta trišalis dialogas ir kol kas laikomasi Europos Vadovų Tarybos nustatyto termino dialogą užbaigti 2017 m. birželio mėn. Tęsiamos techninės diskusijos dėl **Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos** (ETIAS), bet abi institucijos dar nenustatė savo derybinių pozicijų. Tarybos įgaliojimų priėmimas numatytas 2017 m. birželio mėn., o Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas (LIBE) savo derybų įgaliojimus ketina priimti 2017 m. rugsėjo mėn. Šiam dokumentui suteikta pirmenybė

[14] COM(2016) 194 *final*, 2016 4 6.
[15] COM(2016) 731 *final*, 2016 11 16.

Bendroje deklaracijoje dėl 2017 m. ES teisėkūros prioritetų[16], siekiant užtikrinti, kad jis būtų priimtas iki 2017 m. pabaigos. Komisija ir toliau aktyviai rems teisėkūros institucijas, kad šis tikslas būtų pasiektas. Abi teisėkūros institucijos taip pat ėmėsi veiksmų dėl Komisijos pasiūlymų sustiprinti **Šengeno informacinę sistemą** (SIS). Pirmasis diskusijų dėl trijų pasiūlymų, vykdomų Tarybos darbo grupėse, etapas bus užbaigtas iki Maltos pirmininkavimo Tarybai pabaigos. Europos Parlamento pranešėjas ketina ataskaitos projektą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitete pateikti iki 2017 m. birželio mėn. pabaigos. Kalbant apie pasiūlymą dėl teisės akto sustiprinti **EURODAC**, Taryba 2016 m. gruodžio mėn. susitarė dėl dalinio bendro požiūrio, o Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas dėl savo ataskaitos ketina balsuoti 2017 m. gegužės mėn. Iškart po to turėtų būti pradėtas trišalis dialogas.

3. Aukšto lygio informacinių sistemų ir sąveikumo ekspertų grupės veikla

2016 m. birželio mėn. Komisija įsteigė Aukšto lygio informacinių sistemų ir sąveikumo ekspertų grupę. Ekspertų grupei pavesta **išspręsti keturių galimybių**, kaip pasiekti informacinių sistemų sąveikumą, **teisinius, techninius ir veikimo klausimus**, be kita ko, įvertinant tų galimybių būtinumą, technines galimybes, proporcingumą ir jų poveikį duomenų apsaugai[17]. Ekspertų grupės taip pat paprašyta nustatyti ir pašalinti trūkumus ir galimas informacines spragas, atsiradusias dėl informacinių sistemų sudėtingumo ir susiskaidymo[18]. Jai priklauso valstybių narių, asocijuotųjų Šengeno valstybių ir ES agentūrų – „eu-LISA“, Europolo, Europos prieglobsčio paramos biuro, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros ir Pagrindinių teisių agentūros – ekspertai. Tikrųjų narių teisėmis dalyvavo ES kovos su terorizmu koordinatorius ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas. Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto sekretoriato ir Tarybos generalinio sekretoriato atstovai dalyvavo stebėtojų teisėmis.

Komisija palankiai vertina galutinę aukšto lygio darbo grupės ataskaitą[19], parengtą 2017 m. gegužės 11 d. Ekspertų grupė padarė išvadą, kad **būtina ir techniškai įmanoma imtis veiksmų, kad būtų įgyvendinti trys toliau nurodyti sąveikumo sprendimai** ir kad jie iš esmės gali suteikti **naudos veiklai** ir būti sukurti **laikantis duomenų apsaugos reikalavimų**:

- Europos paieškos portalas[20];
- bendra biometrinių duomenų atitikties nustatymo paslauga ir
- bendra tapatybių saugykla.

Ekspertų grupės nuomone, sistemų tarpusavio sujungiamumo galimybė turėtų būti svarstoma tik dėl konkrečių atvejų. Vienas toks atvejis yra siūlomos ES atvykimo ir išvykimo sistemos ir Vizų informacinės sistemos[21] tarpusavio sujungiamumas. Komisijos pasiūlyme dėl ES

---

[16] 2016 m. gruodžio 13 d. Bendra deklaracija dėl 2017 m. ES teisėkūros prioritetų, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint-declaration-legislative-priorities-2017-jan2017_en.pdf.

[17] 2016 m. birželio 17 d. Komisijos sprendimas 2016/C 257/03.

[18] Žr. 2016 m. birželio mėn. ekspertų grupės informacinį leidinį: http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=24081&no=2.

[19] Galutinė ekspertų grupės ataskaita pateikta http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=32600&no=1. Jos prieduose pateikta Pagrindinių teisių agentūros ataskaitos santrauka, taip pat Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno ir ES kovos su terorizmu koordinatoriaus pareiškimai.

[20] Terminas „bendra paieškos sąsaja“ pakeistas terminu „Europos paieškos portalas“, kad nekiltų painiavos su valstybių narių nacionalinių informacinių sistemų bendromis paieškos sąsajomis.

[21] 2008 m. liepos 9 d. Reglamentas (EB) Nr. 767/2008.

atvykimo ir išvykimo sistemos nurodyta, kad Vizų informacinės sistemos duomenys būtų sistemingai ir automatiškai tikrinami ES atvykimo ir išvykimo sistemoje ir joje saugomas nedidelis antrinis duomenų rinkinys (vizos įklija, atvykimų skaičius, buvimo laikotarpis), kad ES atvykimo ir išvykimo sistema galėtų tinkamai tvarkyti vizų turėtojų duomenis pagal duomenų kiekio mažinimo ir duomenų nuoseklumo reikalavimus. Ekspertų grupė nurodė, kad jei bus padaryta pakankama pažanga dėl kitų trijų sąveikumo sprendimų, sumažės poreikis tarpusavyje sujungti sistemas vien tik geresnio keitimosi duomenimis tikslu.

Ekspertų grupės galutinėje ataskaitoje taip pat pabrėžta, kad **svarbu visapusiškai įgyvendinti ir taikyti esamas informacines sistemas**. Grupė taip pat įvertino decentralizuotą **Priumo sistemą**, kuri sudaro sąlygas keistis DNR, pirštų atspaudų ir transporto priemonių registracijos duomenimis[22], ir rekomendavo atlikti galimybių pereiti prie centralizuoto nukreipimo komponento ir pridėti naujų funkcijų studiją. Dėl decentralizuotos sistemos, sukurtos **ES keleivio duomenų įrašo (PNR) direktyva**[23], ekspertų grupė rekomendavo atlikti galimybių studiją dėl išankstinės informacijos apie keleivius ir keleivio duomenų įrašo duomenų centralizuoto komponento, kuris būtų techninės pagalbos priemonė, palengvinanti sujungiamumą su oro vežėjais. Manoma, kad tai padidintų informacijos apie keleivius skyrių veiklos veiksmingumą, kai valstybės narės įgyvendins ES keleivio duomenų įrašo direktyvą.

Komisija toliau didžiausią dėmesį skirs **visapusiškam esamų informacinių sistemų įgyvendinimui**. Būtina, kad valstybės narės visapusiškai naudotųsi esamomis sistemomis ir išnaudotų visas jų teikiamas galimybes. Komisija toliau teiks visapusišką paramą, laikydamasi savo įgyvendinimo plano[24], ir taip padės užtikrinti, kad visos valstybės narės iki 2018 m. gegužės mėn. įgyvendintų ES keleivio duomenų įrašo direktyvą. Ji glaudžiai bendradarbiaus su visomis valstybėmis narėmis, kad būtų iki galo įdiegta Priumo sistema, visų pirma su penkiomis valstybėmis narėmis, kurios dar neįgyvendino Priumo sprendimų. Atsižvelgdama į ekspertų grupės rekomendacijas, Komisija išnagrinės būdus, kaip sustiprinti šių sistemų veikimą ir veiksmingumą, kai valstybės narės jas taiko.

Ekspertų grupė nustatė **informacinę spragą, susijusią su išorės sienas kertančiais ES piliečiais**. Galutinėje ataskaitoje minimi neseniai pradėti sistemingi visų asmenų, pagal Sąjungos teisę turinčių teisę laisvai judėti, patikrinimai atitinkamose duomenų bazėse, kai jie išvyksta iš Šengeno erdvės ir į ją atvyksta[25]. Pabrėžiama, kad šių patikrinimų laikas ir vieta neregistruojami, ir nurodoma, kad tai būtų naudinga informacija teisėsaugos institucijoms. Todėl ekspertų grupė rekomendavo atlikti sistemingo visų ES piliečių, kertančių išorės sienas, registravimo proporcingumo ir galimybių išsamesnę analizę[26].

Komisija pažymi, kad ekspertų grupės ataskaitoje neįrodytas visų išorės sienas kertančių ES piliečių registravimo būtinumas ir proporcingumas. Jeigu paaiškėtų daugiau aspektų, įrodančių tokio registravimo būtinumą ir proporcingumą, Komisija yra pasirengusi įvertinti poreikį imtis tolesnių veiksmų. Per tą laiką Komisija peržiūrės susijusią ekspertų grupės rekomendaciją dėl veiksmų, kuriais būtų sudaryta galimybė registruoti teigiamus asmenų, dėl kurių paskelbti perspėjimai, paieškos rezultatus Šengeno informacinėje sistemoje, – tai galėtų

[22] 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2008/615/TVR.
[23] 2016 m. balandžio 27 d. Direktyva (ES) 2016/681.
[24] SWD(2016) 426 *final*, 2016 11 28.
[25] 2017 m. kovo 15 d. Reglamentas (ES) 2017/458.
[26] Ekspertų grupė taip pat aptarė galimybes išplėsti siūlomą ES atvykimo ir išvykimo sistemą ir įtraukti ES piliečius arba išplėsti Šengeno informacinės sistemos įrašų naudojimą. Abi galimybės atmestos.

būti būdas registruoti judėjimo maršrutus tų ES piliečių, kurie įvardyti kaip galbūt susiję su teroristine veikla ar kitų formų sunkiais nusikaltimais.

Ekspertų grupė taip pat nurodė **informacinę spragą, susijusią su ilgalaikėmis vizomis, leidimais gyventi ir leidimo gyventi šalyje kortelėmis**. Grupė nurodė, kad valstybės narės iš esmės neturi būdo patikrinti šių dokumentų galiojimo tais atvejais, kai juos išdavė kita valstybė narė, ir pasiūlė apsvarstyti galimybę sukurti centralizuotą ES saugyklą, kurioje būtų saugoma informacija apie ilgalaikes vizas, leidimus gyventi ir leidimo gyventi šalyje korteles. Komisija įvertins, ar tokia saugykla reikalinga, įskaitant jos būtinumą, technines galimybes ir proporcingumą.

Galiausiai ekspertų grupės ataskaitoje nurodyta, kad vykdant tarpžinybinį bendradarbiavimą prie išorės sienų ypač svarbus vaidmuo tenka **muitinėms**. Todėl Komisija toliau nagrinėja sąveikumo su muitinių sistemomis techninius, veikimo ir teisinius aspektus.

III. INFORMACINIŲ SISTEMŲ SĄVEIKUMO LINK

1. Komisijos tikslas iki 2020 m. užtikrinti informacinių sistemų sąveikumą

Pagrindinis tikslas yra užtikrinti, kad sienos apsaugos pareigūnai, teisėsaugos pareigūnai, imigracijos pareigūnai ir teisminės institucijos turėtų visą jiems reikalingą informaciją, kad galėtų geriau apsaugoti išorės sienas ir sustiprinti vidaus saugumą visų piliečių labui. Todėl pirmiausia reikia užtikrinti, kad įvairios šios srities informacinės sistemos būtų veiksmingos ir kad jau pateikti pasiūlymai dėl teisės aktų būtų greitai priimti.

Pagal 2016 m. balandžio mėn. komunikatą ir atsižvelgdama į ekspertų grupės nustatytus faktus ir rekomendacijas Komisija nustato **naują požiūrį į sienų ir saugumo srities duomenų valdymą** – pagal jį visos centralizuotos ES saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinės sistemos[27] yra sąveikios, visiškai laikantis pagrindinių teisių, t. y.

- naudojant **Europos paieškos portalą**, paiešką sistemose galima atlikti vienu metu, visiškai laikantis tikslų apribojimo principų ir prieigos teisių, kad būtų labiau naudojamasi esamomis informacinėmis sistemomis, taip pat galbūt nustatant paprastesnes prieigos teisėsaugos tikslais taisykles[28];
- sistemos naudoja vieną **bendrą biometrinių duomenų atitikties nustatymo paslaugą**, kuri suteikia galimybę atlikti paiešką įvairiose informacinėse sistemose, kuriose saugomi biometriniai duomenys, galbūt su nuoroda „yra atitiktis“ / „nėra atitikties“, kad būtų parodytas ryšys su susijusiais, kitoje sistemoje rastais biometriniais duomenimis[29];

---

[27] Šengeno informacinė sistema, Vizų informacinė sistema, EURODAC, siūloma ES atvykimo ir išvykimo sistema, siūloma Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) ir siūloma Europos nuosprendžių registrų informacinė sistema (ECRIS), skirta trečiųjų šalių piliečiams.

[28] Tarybos nuolatinių atstovų komitetas (COREPER), 2017 m. kovo 2 d. suteikdamas įgaliojimus Tarybai pirmininkaujančiai valstybei narei pradėti tarpinstitucines derybas dėl ES atvykimo ir išvykimo sistemos, paragino Komisiją pasiūlyti visapusišką teisėsaugos institucijų prieigos prie įvairių teisingumo ir vidaus reikalų srities duomenų bazių sistemą ir taip siekti didesnio supaprastinimo, nuoseklumo, veiksmingumo ir dėmesio veiklos poreikiams. Ekspertų grupė rekomenduoja teisėsaugos institucijų prieigą grįsti dviejų etapų metodu, kai faktinis duomenų vizualizavimas būtų numatytas tik tada, kai būtų įsitikinta, kad tokių duomenų yra, taip padidinant teisėsaugos institucijų prieigos veiksmingumą, bet sumažinant prisijungimų skaičių ir mastą.

[29] Reikia atlikti išsamesnę techninę analizę dėl galimybės įtraukti žymėjimo funkcijas į bendrą biometrinių duomenų atitikties nustatymo paslaugą ir dėl poveikio duomenų apsaugai (žr. III.2 skirsnį).

- sistemos turi **bendrą tapatybių saugyklą,** kurioje saugomi raidiniai skaitmeniniai asmens tapatybės duomenys[30], kad būtų galima nustatyti, ar asmuo skirtingose duomenų bazėse įregistruotas keliomis tapatybėmis.

Naujuoju požiūriu būtina užtikrinti, kad sistemos išlaikytų savo **konkrečias duomenų apsaugos nuostatas** ir būtų nustatytos konkrečios kompetentingų institucijų prieigos taisyklės, kiekvienai duomenų kategorijai atskiros tikslų apribojimo taisyklės ir specialios duomenų saugojimo taisyklės. Toks požiūris į sąveikumą nereikš, kad visos atskiros sistemos bus tarpusavyje sujungtos.

Naujuoju požiūriu būtų pašalinti esami ES duomenų valdymo struktūros trūkumai, be kita ko, nustatytos aklosios zonos. Agentūrai **„eu-Lisa“** teks esminis vaidmuo siekiant informacinių sistemų sąveikumo ir, be kita ko, atliekant dabartinę ir tolesnę techninę analizę (žr. III.2 skirsnį). Pasiūlymu dėl teisės akto, kurį Komisija pateiks 2017 m. birželio mėn., bus sustiprinti agentūros „eu-Lisa“ įgaliojimai ir ji galės užtikrinti naujojo požiūrio įgyvendinimą. Komisija į sistemų sąveikumo užtikrinimo veiklą ir toliau įtrauks Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną ir Pagrindinių teisių agentūrą.

Kad informacinės sistemos būtų veiksmingos, būtina užtikrinti aukštą **duomenų kokybę.** Sistemos bus sąveikios, tik jei informacinėms sistemoms bus teikiami tikslūs ir išsamūs duomenys. Komisija jau nustatė, kad duomenų kokybė yra klausimas, dėl kurio reikia imtis tolesnių ES veiksmų[31]. Kartu su „eu-Lisa“ Komisija skubiai įgyvendins ekspertų grupės rekomendacijas pagerinti ES informacinių sistemų duomenų kokybę.

Komisija imsis veiksmų dėl ekspertų grupės rekomendacijų dėl automatizuotos kokybės kontrolės, duomenų saugyklos, galinčios statistikos ir ataskaitų teikimo tikslais analizuoti iš atitinkamų informacinių sistemų gautus anoniminius duomenis, ir mokymo apie duomenų kokybę modulių, skirtų už sistemų pildymą nacionaliniu lygmeniu atsakingiems darbuotojams. Būsimame pasiūlyme dėl teisės akto taip pat bus atsižvelgta į svarbų „eu-Lisa“ vaidmenį užtikrinant aukštą centralizuotų ES informacinių sistemų duomenų kokybę.

Siekiant užtikrinti sąveikumą, būtinos esamų informacinių sistemų techninės sąsajos. Kad šio sąsajos lengviau veiktų, ES lygmeniu numatytas **universalus pranešimų formatas** (UPF). Kartu su „eu-Lisa“ Komisija imsis veiksmų dėl ekspertų grupės rekomendacijų sustiprinti universalų pranešimų formatą, kad jis atitiktų vykdomą veiklą, taip siekiant užtikrinti, kad į patobulintą formatą būtų atsižvelgta ES centralizuotose sistemose.

2. Tolesni veiksmai, siekiant iki 2020 m. užtikrinti informacinių sistemų sąveikumą

Be veiksmų, kuriais siekiama priimti prioritetinius informacinių sistemų srities dokumentus, Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą surengti **bendrą diskusiją dėl tolesnių veiksmų** sąveikumo srityje, kaip nustatyta šiame komunikate. Šiuo tikslu Komisija pateiks ir aptars šias idėjas Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitete (2017 m. gegužės 29 d.) ir su valstybėmis narėmis Teisingumo ir vidaus reikalų taryboje (2017 m. birželio 8 d.). Remdamosi tomis diskusijomis, trys institucijos turėtų 2017 m. rudenį surengti trišalius techninius susitikimus[32], kad aptartų tolesnius veiksmus dėl sąveikumo, kaip nustatyta šiame komunikate, įskaitant sienų ir saugumo srities veiklos poreikius ir klausimą,

[30] Būtų įtraukti tokie bendri biografiniai požymiai kaip vardas bei pavardė, gimimo data ir lytis.

[31] Ketvirtoji pažangos, padarytos kuriant tikrą ir veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaita, COM(2017) 41 *final*, 2017 1 25.

[32] Šių techninių posėdžių formatas galėtų būti panašus į 2015 m. vasario mėn. surengto susitikimo dėl pažangiai valdomų sienų formatą.

kaip užtikrinti proporcingumą ir visapusišką pagrindinių teisių laikymąsi. Tikslas – kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki 2017 m. pabaigos pasiekti **bendrą sutarimą dėl tolesnių veiksmų** ir veiksmų, kurių būtina imtis, kad iki 2020 m. būtų užtikrintas informacinių sistemų sąveikumas.

Vykstant bendrai trijų institucijų diskusijai, Komisija ir „eu-Lisa“, nelaukdamos tos diskusijos rezultatų, 2017 m. **toliau vykdys išsamesnę nustatytų sąveikumo sprendimų techninę analizę**, pasitelkdamos techninius tyrimus ir koncepcijos pagrįstumo įrodymus. Komisija apie pažangą, padarytą vykdant šią techninę analizę, reguliariai informuos Europos Parlamentą ir Tarybą.

Remdamasi ryšiais su Europos Parlamentu ir Taryba, taip pat vykdomos teisėkūros veiklos informacinių sistemų srityje rezultatais ir tolesne techninе analize, **Komisija intensyviai dirba, kad kuo skubiau pateiktų pasiūlymą dėl teisės akto dėl sąveikumo**[33]**.** Laikantis geresnio reglamentavimo principų, pasiūlymas dėl teisės akto bus rengiamas įtraukiant viešas konsultacijas ir poveikio vertinimą, be kita ko, dėl pagrindinių teisių ir ypač teisės į asmens duomenų apsaugą. Kartu su teisės akto pasiūlymu dėl sąveikumo Komisija taip pat pateiks pasiūlymą dėl teisės akto peržiūrėti Vizų informacinės sistemos teisinį pagrindą[34], remdamasi 2016 m. spalio mėn. pateikta vertinimo ataskaita[35]. Vizų informacinė sistema yra viena iš centralizuotų informacinių sistemų, kurioms turėtų būti taikomas naujasis požiūris į sienų ir saugumo srities duomenų valdymą.

Bendra trijų institucijų diskusija dėl tolesnių veiksmų, kurių reikia imtis, kad iki 2020 m. būtų pasiektas sistemų sąveikumas, neturėtų uždelsti veiksmų dėl pasiūlymų dėl teisės aktų dėl informacinių sistemų, kuriuos šiuo metu svarsto teisėkūros institucijos. Dauguma šių pasiūlymų jau nurodyti bendroje deklaracijoje kaip skubūs ir prioritetiniai ir juose visuose sprendžiami svarbūs informacinių spragų klausimai, dėl kurių reikia imtis skubių veiksmų, be kita ko, laikantis ekspertų grupės rekomendacijų. Papildomas pasiūlymas dėl teisės akto dėl Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos (ECRIS) trečiųjų šalių piliečiams, kurį Komisija pateiks 2017 m. birželio mėn., taip pat bus visapusiškai suderintas su ekspertų grupės rekomendacijomis dėl sąveikumo ir šiame komunikate nustatytu požiūriu. Siekiant naująjį požiūrį įgyvendinti taip, kad būtų galima užtikrinti jo valdymą, būtina, kad visų susijusių informacinių sistemų teisinis pagrindas būtų stabilus. Todėl pirmiausia būtina susitarti dėl pasiūlymų dėl teisės aktų, dėl kurių šiuo metu vyksta diskusijos.

IV. KITŲ PRIORITETINIŲ SAUGUMO SRITIES DOKUMENTŲ ĮGYVENDINIMAS

1. Teisėkūros iniciatyvos

2017 m. gegužės 1 d. pradėtas taikyti naujasis **Europolo reglamentas**[36]. Europolui tai reiškia didelius pokyčius: reglamente nustatyta naujų elementų, kurie leis ES teisėsaugos agentūrai iš tiesų tapti keitimosi informacija apie sunkius tarpvalstybinius nusikaltimus ir terorizmą ES centru. Europolui bus suteiktos priemonės veikti veiksmingiau ir efektyviau ir turėti didesnę atskaitomybę. Visų pirma pakeista duomenų tvarkymo sistema sustiprins agentūros gebėjimą

[33] Tam būtina, kad teisėkūros institucijos susitartų dėl susijusių teisės aktų, dėl kurių šiuo metu vyksta diskusijos (žr. II.2 skirsnį).

[34] 2008 m. liepos 9 d. Reglamentas (EB) Nr. 767/2008.

[35] COM(2016) 655 *final*, 2016 10 14.

[36] 2016 m. gegužės 11 d. Reglamentas (ES) 2016/794.

plėtoti kriminalinę analizę valstybių narių naudai, o patikimesnis duomenų apsaugos režimas užtikrins nepriklausomą ir veiksmingą duomenų apsaugos priežiūrą.

Kaip reikalaujama pagal Sutartį, Europolo veiksmus toliau stebės Europos Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai – taip piliečių akyse dar labiau padidės agentūros skaidrumas ir legitimumas.

Siekiant sumažinti Danijos sprendimo išstoti iš Europolo, remiantis 2016 m. gruodžio 3 d. referendumo Danijoje rezultatais, neigiamas pasekmes, 2017 m. balandžio 30 d. **pasirašytas Europolo ir Danijos operatyvinio bendradarbiavimo susitarimas**. Kaip susitarta 2016 m. gruodžio 15 d. Komisijos Pirmininko J.-C. Junckerio, Tarybos Pirmininko D. Tusko ir Danijos Ministro Pirmininko L. L. Rasmusseno bendroje deklaracijoje[37], susitarime nustatyta speciali operacijų valdymo tvarka, kuria užtikrinamas pakankamas Danijos ir Europolo operatyvinis bendradarbiavimas, įskaitant keitimąsi operatyviniais duomenimis ir ryšių palaikymo pareigūnų mainus, užtikrinant tinkamas apsaugos priemones. Nors šis susitarimas nepakeičia tikros Danijos narystės Europole, t. y. nesuteikia prieigos prie Europolo duomenų saugyklų ar tikros narystės Europolo valdymo forumuose, Danija pripažino Europos Teisingumo Teismo jurisdikciją ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno kompetenciją ir į savo teisę perkėlė reikiamas ES duomenų apsaugos taisykles[38]. Kaip nustatyta bendroje deklaracijoje, ši tvarka taikoma su sąlyga, kad Danija yra ES ir Šengeno erdvės narė.

2017 m. balandžio 28 d. Komisija priėmė įgyvendinimo sprendimą dėl bendrų protokolų ir duomenų formatų, kuriuos turi naudoti oro vežėjai, pagal ES keleivio duomenų įrašo direktyvą[39] perduodami **keleivio duomenų įrašo (PNR)** duomenis informacijos apie keleivius skyriams. Įgyvendinimo sprendimu suderinami keleivio duomenų įrašo duomenų perdavimo, kurį vykdo oro vežėjai, techniniai aspektai. Sutarti duomenų formatai ir perdavimo protokolai nuo 2018 m. balandžio 28 d. bus privalomi visam keleivio duomenų įrašo duomenų perdavimui informacijos apie keleivius skyriams, kurį vykdo oro vežėjai.

2017 m. balandžio 25 d. Taryba oficialiai priėmė naująją **Šaunamųjų ginklų direktyvą**[40]. Dabar valstybės narės turi per 15 mėnesių įgyvendinti reikalaujamą šaunamųjų ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolę ir taip užtikrinti, kad nusikalstamos grupės ar teroristai negalėtų pasinaudoti tuo, kad Sąjungoje taikomos nevienodos taisyklės. 2017 m. balandžio 28 d. Deaktyvavimo standartų ekspertų grupė pasiekė susitarimą dėl naujųjų deaktyvavimo standartų, siekiant iki 2017 m. liepos mėn. priimti peržiūrėtą Komisijos reglamentą (ES) 2015/2403. Dabartine peržiūrėta versija siekiama paaiškinti kai kuriuos techninius standartus ir taip užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi visų ginklo deaktyvavimo techninių procedūrų.

2. Su teisėkūros procedūra nesusijusių veiksmų įgyvendinimas

Po 2017 m. gegužės 12 d. didelio masto pasaulinio išpuolio, įvykdyto pasitelkiant išpirkos reikalaujančią programinę įrangą, tapo aišku, kad ES ir jos agentūros bei valstybės narės turi skubiai sustiprinti savo kovos su augančia **kibernetinių nusikaltimų** grėsme veiksmus, dėmesį sutelkdamos ir į aptikimą bei atgrasomąjį poveikį. Labai svarbų vaidmenį teisėsaugos

[37] 2016 m. gruodžio 15 d. Europos Komisijos Pirmininko Jeano-Claude'o Junckerio, Europos Vadovų Tarybos Pirmininko Donaldo Tusko ir Danijos Ministro Pirmininko Larso Løkke Rasmusseno deklaracija, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4398_en.htm.

[38] 2016 m. balandžio 27 d. Direktyva (ES) 2016/680.

[39] 2016 m. balandžio 27 d. Direktyva (ES) 2016/681.

[40] http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/04/25-control-acquisition-possession-weapons/

institucijoms reaguojant į pastarąjį išpuolį suvaidino Europolo Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centras (EC3), rėmęsis ankstesne šioje srityje atlikta veikla, visų pirma kampanija „Daugiau jokių išpirkų“ (angl. *no more ransom*). Siekiant sumažinti grėsmę ir padėti nukentėjusiems, su Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centru, paveiktų šalių reagavimo į kompiuterių saugumo incidentus tarnybomis, kibernetinių nusikaltimų tyrimo skyriais ir svarbiausiais pramonės partneriais glaudžiai bendradarbiavo ir ES Kompiuterinių incidentų tyrimo tarnyba. 2017 m. gegužės 10 d. Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūroje Komisija paskelbė ketinanti iki 2017 m. rugsėjo mėn. peržiūrėti 2013 m. ES kibernetinio saugumo strategiją. Šioje srityje dirbama sparčiau, siekiant užtikrinti, kad būtų padidintas esamas dėmesys prevencijai ir daugiau jo skiriama aptikimui ir atgrasomajam poveikiui. Turėtų būti siekiama sumažinti ne tik kibernetinių išpuolių tikimybę, bet ir jų poveikį, sustiprinant atsparumą ir toliau plėtojant valstybių narių veiklą, kuria stiprinami jų nacionaliniai pajėgumai ir iki galo įgyvendinama Tinklų ir informacijos saugumo direktyva[41]. Kibernetiniams nusikaltimams (ir nusikaltimams, daromiems pasinaudojant kibernetine erdve) sąlygas sudaro ne tik sistemų ir programinės įrangos trūkumai, bet ir neatsargus elgesys kibernetinėje erdvėje. Komisija ne tik sustiprins ES tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (ENISA) įgaliojimus, bet ir pateiks pasiūlymų, kaip tobulinti kibernetinio saugumo standartus, sertifikavimą ir ženklinimą, kad padidėtų sistemų ir prietaisų kibernetinis saugumas. Ji taip pat sutelks dėmesį į kibernetinių įgūdžių ir techninių gebėjimų gerinimą Sąjungoje.

Dabartinėmis aplinkybėmis, kai kyla grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, gali reikėti **sustiprinti policijos patikrinimus** valstybių narių teritorijoje, be kita ko, ir pasienyje, ir tai gali būti pateisinama siekiant padidinti saugumą Šengeno erdvėje. Todėl 2017 m. gegužės 2 d. Komisija pateikė rekomendaciją dėl proporcingų policijos patikrinimų ir policijos bendradarbiavimo Šengeno erdvėje[42]. Rekomendacijoje nustatytos priemonės, kurių Šengeno valstybės turėtų imtis, kad užtikrintų veiksmingesnį policijos naudojimąsi esamais įgaliojimais, siekiant pašalinti grėsmes viešajai tvarkai ar vidaus saugumui. Kai būtina ir pateisinama, valstybės narės turėtų sustiprinti policijos patikrinimus pasienyje ir pagrindiniuose transporto maršrutuose. Visus sprendimus dėl tokių patikrinimų, jų vietos ir intensyvumo toliau priima valstybės narės, ir tokie sprendimai visada turėtų būti proporcingi nustatytoms grėsmėms. Be to, Komisija rekomenduoja, kad visos valstybės narės, siekdamos pašalinti grėsmes viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, sustiprintų tarpvalstybinį policijos bendradarbiavimą.

Pastarosiomis savaitėmis įvyko pokyčių **aviacijos saugumo** srityje: Jungtinės Valstijos ir Jungtinė Karalystė nustatė naujas saugumo priemones iš tam tikrų Artimųjų Rytų, Šiaurės Afrikos ir Turkijos atvykstantiems lėktuvams ir pareikalavo, kad didesni elektroniniai prietaisai būtų laikomi registruotame bagaže. Savo ruožtu ES padarė pažangą vertindama grėsmes skrydžiams iš trečiųjų šalių į ES ir jų pažeidžiamumo riziką. Remdamasi informacija, kad Jungtinės Valstijos galbūt ketina panašias priemones nustatyti ir skrydžiams iš ES oro uostų, Komisija užmezgė glaudesnius politinio lygmens ryšius, siekdama užtikrinti, kad Jungtinės Valstijos ir ES derintų veiksmus. 2017 m. gegužės 17 d. Briuselyje vyks Jungtinių Valstijų ir ES susitikimas, kuriame bus bendrai įvertinta galima rizika ir veiksmai kuriant bendrą požiūrį į kovą su kylančiomis grėsmėmis.

[41] 2016 m. liepos 6 d. Direktyva (ES) 2016/1148.

[42] 2017 m. gegužės 2 d. Komisija iš esmės pritarė rekomendacijai dėl proporcingų policijos patikrinimų ir policijos bendradarbiavimo Šengeno erdvėje (C(2017) 2923). Ji oficialiai priimta 2017 m. gegužės 12 d.

Tarybos operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatinis komitetas (COSI) tęsia veiklą dėl būsimo **kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklo** 2018–2021 m., atsižvelgdamas į aštuonias prioritetines nusikalstamumo grėsmes, kurias Komisija įvardijo paskutinėje Saugumo sąjungos kūrimo pažangos ataskaitoje[43]. Tikimasi, kad Taryba savo išvadas dėl naujojo politikos ciklo priims 2017 m. gegužės 18 d.

Remdamasi savo 2016 m. gruodžio mėn. pažangos gerinant nusikaltimų tyrėjų tarpvalstybinę prieigą prie **elektroninių nusikaltimų**[44] ataskaita Teisingumo ir vidaus reikalų tarybai, Komisija šiuo metu baigia rengti vertinimą ir pasiūlys tolesnius veiksmus, kurie bus aptarti 2017 m. birželio 8 d. Teisingumo ir vidaus reikalų taryboje.

Komisija prisidėjo prie šiuo metu valstybių narių grupės vykdomos e. CODEX – tarpvalstybinio teisminio bendradarbiavimo ir skaitmeninės prieigos prie teisinių procedūrų sistemos – priežiūros. Komisija atsižvelgia į šių valstybių narių nuomonę, kad tokia priežiūra nėra tvarus sprendimas. Tarybos darbo grupėse valstybės narės išnagrinėjo įvairias galimybes ir padarė išvadą, kad geriausiai sistemos e. CODEX priežiūrą ir galimybę naudoti užtikrintų agentūra „eu-LISA“. Kad išnagrinėtų geriausią sprendimą, Komisija pradėjo įvairių e. CODEX priežiūros galimybių poveikio vertinimą. Šio poveikio vertinimo rezultatai bus paskelbti iki 2017 m. rudens.

Pirmiau minėtas Šaunamųjų ginklų direktyvos priėmimas yra svarbus žingsnis užtikrinant, kad būtų laikomasi teisėto šaunamųjų ginklų įsigijimo ir laikymo taisyklių. Komisija taip pat sprendžia **neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais** ES ir už jos ribų klausimą. 2017 m. kovo 16 d. Kijeve surengta ES ir Ukrainos techninė apskritojo stalo diskusija apie neteisėtą prekybą šaunamaisiais ginklais. Tai buvo pirmas tokios rūšies ES ir Ukrainos susitikimas; tokiais susitikimais siekiama pagerinti keitimąsi informacija, susijusia su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais. 2017 m. kovo 28 d. Tunise surengta antra ES ir Tuniso techninė apskritojo stalo diskusija apie neteisėtą prekybą šaunamaisiais ginklais. Tiek su Ukraina, tiek su Tunisu susitarta dėl veiksmų plano, kuris apima ES ekspertų misijas, kurių tikslas įvertinti kiekvienos šalies administracinę struktūrą, surengti aukšto lygio konferenciją dėl susijusių teisės aktų ir pasiūlyti mokymų, mokomųjų vizitų ir praktinio duomenų valdymo ir operatyvinio bendradarbiavimo sričių seminarų.

2017 m. gegužės 12 d. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba Tarybai pateikė **bendrą neoficialų dokumentą dėl ES išorės veiksmų kovos su terorizmu srityje** ir jame nurodė šių ES veiksmų prioritetines šalis, sritis ir priemones. Bendru dokumentu papildoma diskusija dėl 2015 m. vasario mėn. Tarybos išvadų dėl ES išorės veiksmų kovos su terorizmu srityje[45] peržiūros, siekiant 2017 m. birželio mėn. Užsienio reikalų taryboje priimti naujas Tarybos išvadas.

---

[43] COM(2017) 213 *final*, 2017 4 12. Komisija įvardijo tokias aštuonias prioritetines nusikalstamumo grėsmes: kibernetinį nusikalstamumą, nusikalstamumą, susijusį su narkotikais, neteisėtą migrantų gabenimą, organizuotą turtinį nusikalstamumą, prekybą žmonėmis, neteisėtą prekybą šaunamaisiais ginklais, sukčiavimą PVM ir nusikaltimus aplinkai.

[44] Žr. 2016 m. gruodžio 2 d. Komisijos tarnybų neoficialų dokumentą „Pažangos ataskaita, pateikta atsižvelgiant į Europos Sąjungos Tarybos išvadas dėl baudžiamosios teisenos kibernetinėje erdvėje stiprinimo“, http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15072-2016-INIT/en/pdf. Savo 2016 m. birželio 9 d. išvadose dėl baudžiamosios teisenos kibernetinėje erdvėje stiprinimo Taryba paragino Komisiją imtis konkrečių veiksmų sukurti bendrą ES požiūrį ir iki 2017 m. birželio mėn. pateikti konkrečius rezultatus.

[45] 2015 m. vasario 9 d. Tarybos išvados dėl kovos su terorizmu, http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/ 2015/02/150209-council-conclusions-counter-terrorism/.

2017 m. kovo 16–17 d. Bukarešte surengtas pirmasis ES ir kaimyninių šalių seminaras dėl **ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros apsaugos**; tai vienas iš veiksmų, kuriais siekiama padidinti Europos programos dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos išorės aspektą. Be valstybių narių, taip pat dalyvavo aštuonių Rytų Europos ir Vakarų Balkanų šalių atstovai. Pirmuoju seminaru siekta užmegzti ryšius ir apsikeisti informacija apie ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos priemones ir būdus. Nustatytos galimos tolesnio bendradarbiavimo sritys, kaip antai bendri mokymai arba pratybos, grindžiamos praktiniais (operatyviniais) aspektais, regioninės tarpusavio priklausomybės tyrimai ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos nacionalinių strategijų tarpusavio vertinimai.

V. IŠVADA

Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą imtis tolesnių veiksmų, kad būtų įgyvendinti teisėkūros prioritetai, susiję su saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinėmis sistemomis. Taip bus sustiprintos esamos sistemos, pašalintos jau nustatytos informacinės spragos, sureaguota į sienos apsaugos pareigūnų ir teisėsaugos pareigūnų, įskaitant muitinių pareigūnus, imigracijos pareigūnus ir teismines institucijas, poreikius ir sukurtas pagrindas, kuris leis pasiekti didesnį šių sistemų sąveikumą.

Imdamasi tolesnių veiksmų pagal 2016 m. balandžio mėn. komunikatą dėl patikimesnių ir pažangesnių sienų ir saugumo informacinių sistemų ir atsižvelgdama į Aukšto lygio informacinių sistemų ir sąveikumo ekspertų grupės rekomendacijas, Komisija nustatė naują požiūrį į sienų ir saugumo srities duomenų valdymą – pagal jį visos centralizuotos ES saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinės sistemos yra sąveikios, visiškai laikantis pagrindinių teisių. Tuo tikslu ir remdamasi vykdoma teisėkūros ir techninė veikla informacinių sistemų srityje, Komisija 2017 m. birželio mėn. pateiks pasiūlymą dėl teisės akto, kad būtų sustiprinti agentūros „eu-LISA“ įgaliojimai ir ji galėtų užtikrinti naujojo požiūrio įgyvendinimą; be to, Komisija kaip įmanoma greičiau pateiks pasiūlymą dėl teisės akto dėl sąveikumo. Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą surengti bendrą diskusiją dėl siūlomų tolesnių veiksmų. Tai leistų trims institucijoms pasiekti bendrą sutarimą dėl tolesnių veiksmų sąveikumo srityje ir dėl veiksmų, kurių reikia imtis, kad sąveikumas būtų įgyvendintas iki 2020 m., visapusiškai laikantis pagrindinių teisių. Taikant sistemų sąveikumo požiūrį būtų galima veiksmingiau ir efektyviau valdyti duomenis Europos Sąjungoje ir taip labiau apsaugoti išorės sienas ir sustiprinti vidaus saugumą visų piliečių labui.